

in kralja za večno življenje» (KO 62). Predpoda tega maziljenja so starozavezna maziljenja duhovnikov in kraljev. Gre za udeležbo pri trojni Kristusovi službi: duhovniški, preroški in kraljevski. Na to nas spominjajo tudi Petrove besede: »Vi pa ste izvoljeni rod, kraljevsko duhovništvo, svet narod, ljudstvo, določeno za božjo last, da bi oznanjali slavna dela tistega, ki vas je poklical iz teme v svojo čudovito svetlobo« (1 Pt 2, 9).

Po maziljenju s sveto krizmo sledita dva ponazorilna obreda. Najprej izročitev belega oblačila in nato izročitev prižgane sveče. Belo oblačilo je podoba beline ali čistosti otrokovega srca. Nanaša se na množico blaženih, ki so »oprani svoja oblačila ter jih očistili z Jagnjetovo krvjo« (Raz 7,14) in so povabljeni na Jagnjetovo poročno gostijo. Gre za svatovsko oblačilo, ki je potrebno za svatbo Božjega kraljestva, katerega znamenje in poročstvo je evharistija.

Zaradi globokega duhovnega pomena naj bo izročitev narejena z veliko mero dostojanstvenosti in tako, da bo vidna (vsem) navzočim. Izvor uporabe belega oblačila pri krstu sega daleč nazaj v zgodnje krščanstvo, ko so se morali katehumeni pred krstom sleči, vstopiti v krstilnico in po krstu obleči v belo oblačilo, ki so ga potem nosili ves teden po veliki noči. V nedeljo po veliki noči, to je na belo nedeljo (*dominica in albis*), pa so to belo oblačilo med določenim obredom spet odložili. Latinski pesnik Laktancij (250–340) okrog leta 300 opiše, kako so novokrščenci prihajali iz krstilnice: »Vrsta novokrščencev prihaja vsa bela iz krstilnice in se lesketa. Bela obleka kaže na čistost njihovih duš. In čreda, bela kot sneg, razveseljuje srce pastirja.« Tudi sv. Ambrož opisuje novokrščence in pravi: »Sprejel si belo oblačilo, da bi bilo vsem vidno, da si slekel ogrinjalo grehov in oblekel čisto oblačilo nedolžnosti.« Sv. Ciril Jeruzalemski pa zapiše: »S tem ko ste odložili stare obleke in oblekli bele, se morate vedno kazati bele. Pa ne samo, da bi nosili bela oblačila, ampak da bi sprejeli v vaša srca samo to, kar je belo, čudovito in duhovno.«

Drugi ponazorilni obred pa je izročitev prižgane sveče. Obred predvideva, da duhovnik vzame v roko velikonočno svečo in jo postavi pred novokrščence, starše in botre, medtem ko pravi »Sprejmite Kristusovo luč«, in ne, da bi duhovnik vzel krstno svečo in jo prižgal ob velikonočni ter jo izročil staršem ali botrom. To naj stori oče ali boter (gl. KO 64). Čeprav je manj praktično, da duhovnik dviga velikonočno svečo, ima to dejanje vendarle globok duhovni pomen. Velikonočna sveča je namreč simbol vstalega Kristusa in izraža skrivnostni prehod iz teme greha v Božjo velikonočno svetlobo, ki se je izvršila v novokrščencu. Tako je tudi krstna sveča, prižgana ob velikonočni, podoba Vstalega. Tudi vera v Kristusa je kot luč, ki razsvetljuje in nas vodi po poti do cilja.

Obred *efeta* ni obvezen, saj ga je Slovenska škofska komisija umestila med dve črti in s tem nakazala, da se lahko opusti. Sicer pa navodilo pravi: »Če se škofski konferenci zdi primerno ohraniti obred *efeta*, se ta opravi takole:

ni samo največja vrednota krščanskega življenja, ampak tudi temelj zakramenta svetega krsta, ki ga želijo obhajati za svojega otroka. Njihovi izpovedi se pridruži vse občestvo s slovesnim vzlikom »Amen«, ki pooseblja duhovnikove besede in jih naredi njim lastne.

Da pa bistveno ni vezano zgolj na določen obrazec izpovedi vere, nam vori navodilo, ki s svojo prilagoditveno odprtostjo dopušča za izpoved vere idi druge oblike in primerne pesmi (KO 59).

Najvažnejši trenutek je krst. Ponovno krstitelj vpraša starše, če želijo, da trok prejme zakrament svetega krsta. To pomeni, da so starši prvi odgovorni i otrokovo življenje po veri. Šele na podlagi jasne volje staršev in botrov kr- itelj krsti otroka v imenu Svete Trojice, še več, sam Kristus je tisti, ki krščuje 3 7). Konstitutivni element krsta je oblikanje z vodo ter formula, ki se glasi: L, jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Po teh preprostih, vendar veličastnih besedah izreče Bog v svoji ustvarjalni vsemogočnosti nov Bodil.«⁷³ Svetuje se, naj med krstom drži otroka mati ali oče (KO 60) in ne bo- a, saj so pri odločitvah krščanske vzgoje ključnega pomena predvsem starši.

Kar zadeva način krstitve, poznamo v zgodovini Cerkve tri različne obli- e: krst s potapljanjem, oblikanjem in kropljenjem. Čeprav se danes uporablja ključno način z oblikanjem, vendarle obrednik prinaša kot prvo možnost krst potapljanjem, saj prav ta način v duhu sv. Pavla najbolje simbolizira smrt in stajenje Jezusa Kristusa.

Sledi maziljenje (na temenu) s sveto krizmo. Že sama beseda *christma*⁷⁴ zlagol *chriein* – maziliti –> *christos* – maziljenec) kaže na Kristusa, Maziljenca. i kakor olje pronica v telo, tako Sveti Duh preinja otrokovo življenje. Otrok ostane kristjan, to je maziljen s Svetim Duhom. Za razliko od maziljenja na elu pri sveti birmi se pri krstu mazili na temenu glave. In to se izvrši molče po olitvi: »Vsemogočni Bog, Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, vas je rešil reha, vas prerodil iz vode in Svetega Duha in vas pridružil svojemu ljudstvu. n vas mazili z oljem odrešenja, da ostanete udje Kristusa duhovnika, preroka

3 Zakaj kršujemo otroke, ki še ne morejo izraziti svoje volje po sprejemu svetega krsta? Kakor starši ljubijo svojega otroka, še preden lahko otrok odgovori na njihovo ljubezen, tako Bog ljubi človeka, še preden more ta dati Bogu odgovor z osebno in odgovorno vero. In prav to je tisto, na čemer temelji vsa praksa krščenja otrok. Sicer pa vrednost zakramenta ni odvisna zgolj od našega odgovora. Vsak zakrament je najprej milost, dar, ki je odvisen od Kristusove zasluge, od zastojne Božje ljubezni, od vere Cerkve. Zato je v predhodnih navodilih za krst poudarjeno, da »so otroci krščeni v veri Cerkve same, v veri, ki jo izpovedujejo starši, botri in drugi navzoči. Ti namreč predstavljajo krajevno Cerkve pa tudi celotno družbo svetih in vernih: mati Cerkve, ki celotna rodi vse, celotna pa tudi vsakega posebej« (KO 2). Tako Cerkve želi, naj bo vsak otrok čim prej krščen z namenom, da ga vključimo v dimenzijo vere ter v skupnost duhovnih dobrin, ki izhajajo iz zakramenta svetega krsta. Res je, da se otrok tega daru še dolgo ne more zavedati. Spozna ga po družinski molitvi, vzgoji staršev, verouku in nato prejetanju zakramentov.

4 Krizma je olje, pomešano z balzami in drugimi dišečimi stvarmi. Ko mazilimo otroka, se ta vonj, čeprav zelo majhen, vendarle širi v okolico. Ta simbolika želi poudariti, kakšno mora biti življenje kristjana. Kristjani moramo biti in širti prijeten vonj Kristusa (gl. 2 Kor 2,15).